

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Bernardi Primi Clarævallensis Abbatis, Ordinis
Cisterciensium Antesignani, melliflui Ecclesiæ Doctoris
Sermones In Dominicis & Festa per annum**

Bernardus <Claraevallensis>

XXVI. De voluntate nostra divinæ subjicienda.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39254

milis & sollicitus, & toto intentus animo majestati gloriæ, in præsentia Angelorum, in concilio justorum & congregatione assistere poterit miser homuncio ?

In cunctis igitur actionibus nostris multa opus est animi vigilantia, sed præcipuè in oratione. Etenim sicut in Regula nostra legimus †, licet hora omni & omni loco oculi Domini super nos speculentur, maximè tamen in oratione. Licet enim semper videamur, sed nunc etiam præsentamus & ostendimus nos quasi facie ad faciem cum Deo loquentis. Porrò quamvis ubique sit Deus, in cælo tamen orandus est, ibique orationis tempore cogitandus ? ut mens nostra non oratorii tecto, non aeris spatio, non ipsa retardetur nubium densitate, juxta eam formam quæ nobis à Christo tradita est, ubi ait ^x: *Sic orabitur: Pater noster qui es in cælis*. Cælum enim quadam prærogativâ etiam sedes sive thronus Dei vocatur: quia ad eam comparationem, qua Deum in cælis Angeli sancti & Electorum animæ vident, nos miseri & peregrini super terram vix solum nomen habere videmur. Sic igitur oret qui orat, tanquam assumptus & præsentatus ei, qui sedet super excelsum thronum in Angelis qui minimè ceciderunt, & elevatum in hominibus quos suscitavit de pulvere inopes, & crexit de stercore pauperes: sic, inquam, semetipsum consideret, & sic attendat, tanquam præsentatum Domino majestatis, ut dicat cum Abraham: *Loquar ad Dominum meum, cum sim pulvis & cinis* ^y. Et quia tuo præcepto commonitus, tua institutione formatus, id præsumo Domine fons pietatis.

† Reg. S. Ben. cap. 19.

Ad orationem præcipuè opus vigilantia animi.

^x Matt. 6. b & Luc. 11.

Mens orationis tempore in cælis dirigenda.

^y Gen. 18. d

S E R M O XXVI.

De voluntate nostra divina voluntati subjicienda.

A Udistis nunc ex Regula nostra, Fratres, de humilitate sententiam †, † cap. 7. Regulæ S. Ben. cui ego quotiens legitur, toto animo intentos vos esse volo. Insuper est enim & infans, quicumque in aliis vitæ meritis, quicumque in alia religione seu sapientia, nisi in sola humilitate confidit. Apud Dominum, Fratres, jus habere non possumus, quoniam in multis offendimus omnes: sed nec fallere eum; ipse enim novit abscondita cordis, quanto magis opera manifesta? utique nec resistere viribus, quoniam omnipotens est. Quid ergo restat, nisi ad humilitatis remedia tota mente confugere, & quicquid in aliis minus habemus, de ea supplere? Sed ô mira vanitas, ô mira fatuitas cordis nostri, cujus elationem perfectè reprimere, cujus cervicolos motus omninò domare, humilitatis materia tanta non sufficit, quin superbiat adhuc terra & cinis.

Porrò totius humilitatis summa in eo videtur consistere, si voluntas nostra

*a Psal. 61. a
Summa hu-
militatis in
subiectione
voluntatis.
Subiectio ista
triplex.*

*Vtilis doctri-
na de volun-
tate DEI
amplectenda.*

*Quid agen-
dum ubi in-
certa est Dei
voluntas.*

*Indifferentia
voluntatis
commendat-
ur.*

b Psal. 118. x

*Damna pro-
pria volunta-
tis.*

nostra divinæ (ut dignum est) subiecta sit voluntati, sicut ait Propheta ^a : *Nonne DEO subiecta erit anima mea?* Scio quidem creaturâ omnem, velit nolit, subiectam esse creatori. Sed à creatura rationali voluntaria subiectio quaeritur, ut voluntariè sacrificet Domino, & confiteatur nomini eius : non quia terribile & sanctum, non quia omnipotens, sed quia bonum est. At verò subiectionem istam triplicem esse necesse est, ut quod certum est Deum velle, id nos velimus omnino : & quod certum est eum nolle, similiter execremur & nos. Quod autem incertum est utrum velit aut nolit, neque velimus ex toto, neque penitus non velimus. Hic certè, fratres, in hoc medio totum periculum est religiosorum, dum infeliciter blandimur nobis, & palpantes seducimus nosmetipsos. Huic accedit, ut dissimulemus Domini quaerere voluntatem, dum & nostram facere, & aliquam de ignorantia habere volumus excusationem. Quis enim est ille tam infelix monachus, qui id nolle audeat, quod certus est Deum velle : aut quod certus est eum nolle, id velle præsumat ? Sed in medio periculum est his qui iam egressi de seculo, in loco conversionis habitant tanquam in paradiso voluptatis : sicut in medio paradisi lignum transgressionis positum erat, in quo prævaricati sunt parentes primi, lignum scientiæ boni & mali, non tantum boni, vel mali solus, sed boni & mali.

Propterea rogo vos, Fratres, diligenter attendite, quia nihil mihi occurrit quod utilius possitis audire. Ubi certa est Dei voluntas, omnino nostra sequatur, in his videlicet de quibus certum aliquid in scripturis invenimus, aut ipse spiritus manifestè clamat in cordibus nostris quid sentiendum sit, ut est charitas, humilitas, castitas, obedientia : hæc approbemus indubitanter & appetamus, quæ placere Deo scimus indubitanter. Sed & ea omnimodis odisse debemus, de quibus certum est quod oderit ea Deus, ut est apostasia, fornicatio, iniquitas, impatientia. In his vero rebus de quibus nihil certi possumus invenire, nihil certum voluntas nostra definiat, pendeat inter utrumque, aut saltem neutri parti nimis inhæreat, cogitans semper ne fortè altera pars Deo magis placeat, & parati simus voluntatem eius sequi, in quameunque partem eam cognoverimus inclinari. Nemo super his quæ certa sunt hæsitet, nemo dubia pro certis admittat, nemo sibi in dubiis iudicium vendicet, præcipitève sententiam, & experiemur quod scriptum est : *Pax multa diligentibus legem tuam Domine, & non est illis scandalum b.* Unde enim sunt scandala, undè turbatio, nisi quòd propriam sequimur voluntatem, & temerè quod volumus in corde nostro definientes, si quomodo id prohiberi contingat aut impediri ; continuo etiam in impatientiam, in murmurationem, in scandalum proni sumus, non attendentes quoniam omnia cooperantur in bonum his qui secundum propositum vocati sunt sancti : & qui nobis casus videtur, sermo quidem

dem Dei est, suam nobis indicans voluntatem? At quicumque nihil certum de huiusmodi in corde posuerit: in quamcunque partem postea convertatur, scandalizari non poterit. Aut si quis facere cogitat unde mandatum certum non habet, si voluntatem suam suspensam tenuerit donec prælatum interroget, & ab eo quærat Domini voluntatem, cui vice ipsius obedit, non turbabitur quicquid ei præcipiatur: quoniam pax multa diligentibus legem tuam Domine, & non est illis scandalum.

Porro quod dixi, voluntatem suspensam teneat, aut voluntatem suam divinæ subiiciat voluntati, non de concupiscentiis desideriorum, non de affectionibus dico. Illud enim impossibile est, dum adhuc in hoc peccati corpore, in hoc corpore mortis anima detinetur. Quid enim esset aliud quam vita æterna, tota affectione divinam in omnibus sequi voluntatem? Sed consensum nostrum necesse est divinæ subiicere voluntati, si pacem æternam, & pacem desideramus habere præsentem, sicut scriptum est. *Pacem meam do vobis, pacem relinquo vobis. Domine (ait Propheta d) in lumine vultus tui ambulabunt, & in nomine tuo exultabunt tota die.* Alius enim ambulat in lumine vultus sui, sollicitus facere suam voluntatem, & beneplacitum cordis sui considerans. Alius ambulat in lumine vultus humani, in eo semper intentus quid hominibus placeat, quid mundus iudicet: de quo Propheta loquitur e: *Diem hominis non concupi vi, Domine tu scis. Contritio & infelicitas in viis eorum, & viam pacis non cognoverunt, non est timor Dei ante oculos eorum f*: Nam qui timorem Dei semper habet præ oculis, viæ eius viæ pulchræ, & omnes semitæ eius pacificæ g. *Venite ad me, inquit h, omnes qui laboratis & onerati estis, & ego reficiam vos; quos vestræ seu alienæ voluntatis dura premit servitus; & invenientis requiem animabus vestris. Iugum enim meum suave est, & onus meum leve.* Quanto enim benignior & dulcior est divina clementia quolibet homine, tanto suavius esse manifestum est iugum eius cæteris omnibus. Propterea homines sibi ipsis aut aliis hominibus placere studentes, confusi sunt: sed qui in lumine vultus tui ambulant Domine, id solum cogitantes, quomodo tuam faciant voluntatem, & toto corde contententes placere tibi; nunc quidem in nomine tuo exultabunt, & nõ erit illis scandalum. Demum in iustitia tua exultabunt, quando exuentes infirmitates suas, & intrantes potentias Domini memorabuntur iustitiæ tuæ solius, ut eam tunc teneant sine labore. quam modo sequi laborant.

Voluntatis seu potius concupiscentie plenæ subiectio impossibilis in hoc mortali corpore

e Ioan. 14. c
d Psal. 88. c

e Hier. 17. b

f Psal. 13. b

g Prov. 3. c
h Matt. 11. d
Servitus DEI suavior omni servitute, quãto Deus suavior omni homine.

S E R M O XXVII.

Contra Vitium Ingratitudinis.

Magna est super nos, dilectissimi, magna valde misericordia Dei nostri, quos tam ineffabili spiritus sui virtute, tam inestimabili dono